

Марина АНТОНОВА, канд. філол. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0002-7585-7565

e-mail: antonovakyiv@gmail.com

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Київ, Україна

КОГНІТИВНІ ФУНКЦІЇ ПЕРЕЛІЧЕННЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Присвячено дослідженню функцій перелічення як засобу структуризації та репрезентації концептуальної інформації у економічному дискурсі. Унаслідок аналізу було виокремлено когнітивні функції перелічення, яким притаманні змістові та структуруючі властивості. Семантично перелічення конституюється гомогенними і гетерогенними перелічувальними рядами. Гомогенні перелічувальні ряди в економічному дискурсі репрезентовано економічними сферами діяльності людини, натомість гетерогенні перелічувальні ряди характеризуються проникненням в економіку інших сфер діяльності людини. Структура перелічення в економічному дискурсі може бути лінійною та ієрархічною. Лінійні перелічувальні ряди у своїй структурі мають два і більше елементів ряду. Ієрархічні перелічувальні ряди представлено лінійними переліченнями, яким властиве розгалуження структури основного ряду на підрядний ряд або підрядні ряди. Рівень відокремлення елементів перелічувального ряду може різнитися, йдеться про відокремлення елементів засобами пунктуації на рівні абзацу, а також самими абзацами. Змістові функції перелічення в економічному дискурсі сприяють експлікуванню, називанню, узагальненню, конкретизації, протиставленню, концептуалізації, розкриттю сутності та опису ідей і понять, натомість структуруючі функції реалізуються впорядкуванням, систематизацією, фреймуванням та категоризацією інформації.

Ключові слова: економічний дискурс, когнітивна лінгвістика, перелічення, гомогенне перелічення, гетерогенне перелічення, функції перелічення.

Вступ. Перелічення неодноразово було предметом лінгвістичних досліджень, унаслідок яких було сформульовано

© Антонова Марина, 2024

визначення перелічення як стилістичного прийому та з'ясовано його стилістичні функції. Функцію перелічення, що полягає у втіленні невимушеної та гумористичної атмосфери було досліджено на матеріалі мови художньої прози (Siantova, 2013). Об'єктом змістового дискурсивного аналізу стала тлумачна функція перелічення (Vergez-Couret et al., 2011). Нами було здійснено дослідження функцій перелічення з позицій лінгвокогнітивного підходу у літературно-критичному дискурсі, що дозволило встановити здатність перелічення до реалізації таких функцій, як: ознайомча, категоризуюча, інформативна, узагальнююча та функція підсумовування (Petrenko, & Antonova, 2017, p. 45). Проте когнітивні функції перелічення у економічному дискурсі не були предметом окремого дослідження.

Передумови вивчення когнітивних властивостей перелічення було закладено ще у дописемні часи. Появу списків, що складались з послідовності знаків, Р. Белкнап датує 3200 роком до н.е., які в подальшому розвинулись у письмову мову. В давнину більшість списків слугували надійним засобом письмової фіксації торгівлі та права власності (Belknap, 2004, p. 8), а отже, були джерелом впорядкованої інформації. З розвитком цивілізації економічні процеси ставали дедалі складнішими і натепер інтерес викликає з'ясування ролі перелічення у межах сучасного економічного дискурсу.

Дослідження когнітивної природи мовних засобів репрезентації інформації на матеріалі економічного дискурсу є **актуальним** і сприяє отриманню фахових знань.

Об'єктом нашого дослідження є перелічення, а предметом – його здатність до реалізації когнітивних функцій у економічному дискурсі.

Перелічення нами досліджено з урахуванням його семантичних особливостей. Семантично перелічення в економічному дискурсі конституюється гомогенними рядами, тобто такими, що представлені суто економічними поняттями та гетерогенними перелічувальними рядами, які пов'язані з проникненням в економіку інших сфер діяльності людини (Antonova, 2022).

Структурно перелічення в економічному дискурсі реалізуються лінійними та ієрархічними типами. Лінійні перелічення

мають у своїй структурі два і більше елементів. Тоді як ієрархічній структурі притаманне ускладнення лінійності за умови розгалуження основного ряду перелічення на підрядний ряд або підрядні ряди (Антонова, 2021, с. 5).

До того ж зауважимо, що рівень відокремлення елементів у тексті може бути різним. Елементи перелічення відокремлюються не лише пунктуаційно: комами у межах одного речення та крапками на рівні абзацу, але і самими абзацами.

Мета цієї розвідки полягає у дослідженні когнітивних функцій перелічення на матеріалі економічного дискурсу. **Завданням** є категоризація встановлених функцій перелічення.

Методи. Основними методами дослідження є дискурс-аналіз, описовий та контекстуальний аналіз. Додатково залучено прийоми синтаксично-семантичного аналізу для встановлення особливостей реалізації перелічення в економічному дискурсі.

Результати

Нинішнє дослідження перелічення на матеріалі економічного дискурсу дозволило розподілити когнітивні функції на змістові та структуруючі. До змістових функцій належать функції експлікування, називання, узагальнення, конкретизації, протиставлення, концептуалізації, розкриття сутності та опису ідей і понять. Тоді як структуруючі функції реалізуються впорядкуванням, систематизацією, фреймуванням та категоризацією інформації.

Почнемо з розгляду змістових функцій перелічення, що розкривають сутність стратегій, спрямованих на впровадження нових тенденцій і тактик у сфері бізнесу.

Проаналізуємо роль перелічення у експлікуванні екологічної ініціативи одного із супермаркетів, спрямованої на зміну купівельних звичок споживачів, які полягають у надмірному використанні пластику для пакування товарів.

1. *The Waitrose Unpacked initiative will be branded throughout its Oxford store to raise awareness and will run for an 11-week period ending on Sunday August 18. As the name suggests, the supermarket will quite literally strip back many of its products. Steps will include a borrow-a-box scheme for customers to obtain reusable tubs, package-free pick and mix to shop for frozen fruit, use of*

recyclable paper around flowers and 160 loose fruits and vegetables to choose from (Begum, 2019).

У цьому випадку перелічено заходи, націлені на зменшення кількості пакувальних матеріалів. Ідеться про упаковки багаторазового вжитку, купівлю заморожених фруктів без упаковок, використання паперу для квітів, придатного для багаторазового застосування та продаж заморожених фруктів та овочів без пакування. Елементи перелічення є семантично гомогенними, а структура ряду є лінійною.

2. *Other aspects of the launch include refills ranging from coffee, wine and beer to detergents and washing up liquid. Elsewhere, the supermarket will feature a devoted refillable zone that includes dispensers for 28 products such as pasta, lentils, cereals, dried fruit and seeds* (Begum, 2019).

Обидва перелічувальні ряди продовжують експлікацію екологічних заходів, орієнтованих на скорочення використання пластику при продажу товарів у супермаркеті. Перелічувальні ряди є семантично гетерогенними, адже для експлікації бізнес стратегії залучено елементи перелічення із побутової сфери. У першому ряді перелічено рідкі товари для продажу в контейнерах, які можна буде знову наповнювати. У другому перелічувальному ряді наведено товари, які продаватимуть у спеціально відведених зонах у диспансерах для повторного заповнення. Структура обох перелічувальних рядів є лінійною.

Надалі проаналізуємо два приклади перелічення, які розкривають сутність ініціативи втіленої у забезпеченні підтримки жінкам у сфері бізнесу.

1. *Women can also turn to each other for support and guidance. This Women in Business Expo will be held at the Farnborough Exhibition Centre from October 16 to 17, providing guidance, inspiration and business services to women at any stage of their career. The expo will host a panel of guest speakers delivering valuable tips and insights to help women climb the job ladder* (Yedroudj, 2019).

Перелічення узагальнює заходи по підтримці жінок-підприємців. У переліченні йдеться про консультації, мотивацію та бізнес-послуги, які надаються жінкам під час бізнес-виставки для сприяння просування по кар'єрних сходах. Структура

перелічення є лінійною та складається з трьох гомогенних елементів. Такий тип структури перелічення є базовим і слугує чіткій та однозначній передачі інформації.

Нижченаведене перелічення концептуалізує ідею ставлення до конкуренції на робочих місцях крізь призму жіночого погляду.

2. In a set of studies with a total of 2,331 participants, Dr Lee and Dr Kesebir found that women attributed fewer positive outcomes to competition than men do. Particularly, women are less likely to believe that competition improves performance, builds character, and leads to creative problem solving – meaning women may be opting out of important career opportunities such as applying for grants, running for office or seeking coveted promotions (Yedroudj, 2019).

Два перелічувальні ряди у межах одного речення протиставляють пріоритети жінок у досягненні кар'єрного зростання. Жінки не вважають конкуренцію рушійним фактором, який покращує результативність виконання завдань, формує характер або слугує креативному вирішенню проблем. Натомість важливим у реалізації кар'єрних можливостей жінки вважають участь у грантових програмах, висування своєї кандидатури на посаду та прагнення бажаного підвищення. Структура гомогенного перелічення є ієрархічною, а зміст основного ряду перелічення уточнюється підрядним рядом.

Ієрархічна структура нижченаведеного перелічення забезпечує поєднання його змістового та структуруючого потенціалу. Змістовно перелічення експлікує різноманітні процеси та функції, спрямовані на просування компаній в інтернеті, що надають аутсорсингові команди інтернет-маркетингу.

If you're a young company, requiring a steady stream of traffic to your site in order to make sales, an outsourced digital marketing team will offer you:

Clear Analysis. Advice on which channels your clients are accessing, and how they're using them. This will probably include social media channels, but also search engine traffic, pay-per-click, and email marketing.

Content Audit. Digital marketing is utterly reliant on content in order to work effectively. It's likely that you'll need a variety of

content types to cover the range of channels you decide to use. This may include podcasts, video, white papers, blogs, tweets and posts.

The User Journey. Advertising concentrates on selling, but digital marketing is about engaging. Every strategy needs to plot a customer journey from awareness, through evaluation, decision, retention and finally advocacy.

Strategy. Without a strategy it's difficult to know what the interim goals are that will lead you to sales. All too often digital channels are seen as 'failing' because they don't produce instant sales. Your specialist will be able to define goals, plot them on a timeline, and predict returns.

Strategy Execution. Once your strategy is defined, and signed off, a digital marketing team will be able to carry it out in order to ensure that your goals are met. They will define the input required for each channel and project manage them (Outsourcing digital marketing channels, 2019).

Структуруюча роль перелічення полягає у фреймуванні та впорядкуванні інформації, а елементи гомогенного перелічення забезпечують зв'язність і цілісність тексту. Структурна організація перелічення ілюструє найбільший ступінь ізоляції елементів перелічення, відокремлених один від одного абзацами. Елементи основного перелічення називають процеси бізнес-діяльності, деталізація яких здійснюється за рахунок перелічувальних рядів у межах кожного абзацу, за винятком останнього.

Елементи лінійного перелічення, представлені у першому абзаці, називають складові сутності аналізу цифрових маркетингових каналів. Ідеться про аналіз каналів соціальних мереж і переходів пошукових систем, оплат за кожний перехід на сайт рекламодавця, а також маркетинг за допомогою електронної пошти.

Другий абзац присвячено опису процесу контент-аналізу. Лінійне перелічення сприяє концептуалізації маркетингових послуг із відбору типів контенту, який би задовольняв різноманіття маркетингових каналів. Ідеться про подкасти, відео, інформаційні буклети, блоги, повідомлення в твітері та на сайтах у відкритому доступі.

Третій абзац описує процес забезпечення шляху споживача, який деталізується елементами перелічувального ряду на

позначення таких процесів, як: формування обізнаності споживачів, оцінка якості, забезпечення прийняття рішення, утримання та, зрештою, агітація. У цьому випадку спостерігаємо взаємодію перелічення та градації, адже елементи перелічення розміщено в порядку зростання смислового значення у контексті роботи зі споживачами.

У четвертому абзаці йдеться про визначення стратегії, реалізація якої уможлиблює такі процеси, як: формулювання цілей у галузі продажів, встановлення термінів їхнього досягнення та прогнозування прибутків. Структура перелічувального ряду є лінійною.

Останнім елементом основного перелічення як засобу впорядкування інформації є реалізація визначеної стратегії.

Структурна організація наступного перелічення, як і в попередньому випадку, поєднує його змістовий та структуруючий потенціал і слугує концептуалізації та систематизації стратегій, спрямованих на покращення конкурентоспроможності бізнесу у сфері роздрібно́ї торгівлі.

The need for better customer experiences is one that requires agility and focus to meet. Retailers must operate in a smarter, more efficient way to stay competitive. Revamping the retail space alone is not enough. There are additional strategies to implement to be more competitive as a retailer (4 ways to be more competitive..., 2020).

Особливість гомогенного перелічення полягає в тому, що його елементи виступають окремими реченнями на позначення заходів, які дозволяють залишатись конкурентоспроможним у сфері роздрібно́ї торгівлі. Йдеться про необхідність забезпечення кращого клієнтського досвіду споживачів та надання послуг у більш ефективний спосіб. Водночас реорганізація роздрібно́го простору є недостатнім заходом, тож варто залучати інші стратегії для підтримки конкурентоспроможності.

Далі у статті йдеться про чотири стратегії підвищення конкурентоспроможності, а перелічення виступає засобом структурування цих стратегій:

We are going to discuss four of those strategies in this article.

Cover the Basics

Before you start improving the retail operation of your business, it is important that you improve the business itself. A holistic

approach towards boosting efficiency and achieving operational excellence is how you take the first step in becoming more competitive in the market [...].

Automate Processes

Automation is the way forward and it is now more accessible than ever. Automation lets you increase capacity without expanding your business operations. For example, a team of two purchase officers can handle hundreds – if not thousands – of POs when they are generated automatically by a system of inventory management.

Automation can only be effective when you know which tasks to automate. That is why the process of automating tasks within the business must always start with a thorough evaluation of the business itself. Find mundane and repetitive tasks to automate first, then start searching for more complex tasks to add to the list [...].

Understand (and Focus on) the Customers

One particular mistake you want to avoid when trying to be agile as a retailer is trying to serve many market segments at once. While this used to be a great approach for growing your market reach, it is no longer the right approach for retail businesses who want to stay lean and agile. Focus is what's needed here.

When you focus on a handful of market segments or customer groups, you gain some extra competitive advantages. For starters, you can learn more about the market segment down to the last detail without spending excessive resources on doing research. The more you know your customers, the more you can tailor your customer journey [...].

Evaluate and Refine

That brings us to our fourth strategy: refine. Improving agility in retail is a continuous process rather than a one-time transformation. You cannot expect to make these changes and lead the market afterward. You have to adapt and keep up with market changes to stay ahead of the competition; that is what being agile really means.

Constant evaluation should be a part of your business processes. Don't wait until one big cycle is completed before doing reviews of your internal workflows. Instead, integrate constant monitoring to give yourself an edge. When you monitor KPIs and performance

metrics continuously, you gain the ability to adapt to market changes at an incredible rate [...] (4 ways to be more competitive..., 2020).

У цьому випадку елементи перелічення є ізольованими, адже їх відокремлено на рівні абзаців. Перелічення є семантично гомогенним і називає такі стратегії, як: оптимізація бізнесу загалом, автоматизація процесу, розуміння та зосередження на споживачах, здійснення оцінки та вдосконалення.

Дискусія і висновки

Здійснене дослідження перелічення дозволило встановити його функції у економічному дискурсі. Визначені функції мають когнітивний потенціал. Аналіз когнітивних функцій перелічення уможливив виявлення їх змістових і структуруючих властивостей. Змістові функції перелічення реалізовано через експлікування, називання, узагальнення, конкретизацію, протиставлення, концептуалізацію, розкриття сутності та опису ідей і понять, тоді як структуруючі функції втілено у впорядкуванні, систематизації, фреймуванні та категоризації інформації.

Перспективою слугуватиме подальше дослідження функцій мовних засобів з позицій когнітивної лінгвістики у різних видах дискурсу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Антонова, М. (2022). Перелічення як засіб співвіднесення доменів економічної системи із реаліями у сфері бізнесу. *Lingua Montenegrina*, XV/1(29), 255–265. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000830231200013>

Антонова, М. (2021). Перелічення як засіб структурування домену "Процеси економічної системи". *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*, 2(30), 5–7. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2021.30.2>

Begum, F. (2019, June 4). Waitrose launches a trial to reduce unnecessary plastic packaging. *Elite business magazine*. <http://elitebusinessmagazine.co.uk/sales-marketing/item/waitrose-launches-a-trial-to-reduce-unnecessary-plastic-packaging>

Belknap, R. E. (2004). *The List: The Uses and Pleasures of Cataloguing*. Yale University Press.

Outsourcing digital marketing channels. (2019, December 18). *Business Matters* <https://www.bmmagazine.co.uk/marketing/outsourcing-digital-marketing-channels/>

Petrenko, S. Antonova, M. (2017). Linguistic Means of Knowledge Representation in Literary Criticism. *Lingua Montenegrina*, 19, 41–53. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000416468600003>

Siantova, G. (2013). The Effect of Enumeration in the Language of Fictional Prose Helen Fielding: Bridget Jones: The Edge of Reason. *International Journal of Arts and Commerce*, 2(7), 1–10.

Vergez-Couret, M., Bras, M., Prevot, L., Vieu, L. & Atallah, C. (2011). Discourse Contribution of Enumerative Structures involving "pour deux raisons". *Constraints in Discourse*. https://hal.archives-ouvertes.fr/file/index/docid/635319/filename/Vergez-Couret_et_al._2011_The_discourse_contribution_of_Enumerative_Structures_involving_pour_deux_raisons.pdf

Yedroudj, L. (2019, October 8). Why do women struggle to progress in their careers? They may be shying away from top roles, new study reveals. *Elite business magazine*. <http://elitebusinessmagazine.co.uk/people/item/why-do-women-struggle-to-progress-in-their-careers-they-may-be-shying-away-from-top-roles-new-study-reveals>

4 ways to be more competitive as a retailer. (2020, January 22). *Business Matters*. <https://www.bmmagazine.co.uk/in-business/4-ways-to-be-more-competitive-as-a-retailer/>

REFERENCES

Antonova, M. (2022). Enumeration as a Means to Correlate Economic System Domains with Business Realia. *Lingua Montenegrina*, XV/1(29), 255–265 [in Ukrainian]. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000830231200013>

Antonova, M. (2021). Enumeration as a Means to Structure the Processes Domain within Economic System. *Bulletin Taras Shevchenko National University of Kyiv. Study of Literature. Linguistics. Study of Folklore*, 2(30), 5–7 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2021.30.2>

Begum, F. (2019, June 4). Waitrose launches a trial to reduce unnecessary plastic packaging. *Elite business magazine*. <http://elitebusinessmagazine.co.uk/sales-marketing/item/waitrose-launches-a-trial-to-reduce-unnecessary-plastic-packaging>

Belknap, R. E. (2004). *The List: The Uses and Pleasures of Cataloguing*. Yale University Press.

Outsourcing digital marketing channels. (2019, December 18). *Business Matters* <https://www.bmmagazine.co.uk/marketing/outsourcing-digital-marketing-channels/>

Petrenko, S. Antonova, M. (2017). Linguistic Means of Knowledge Representation in Literary Criticism. *Lingua Montenegrina*, 19, 41–53. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000416468600003>

Siantova, G. (2013). The Effect of Enumeration in the Language of Fictional Prose Helen Fielding: Bridget Jones: The Edge of Reason. *International Journal of Arts and Commerce*, 2(7), 1–10.

Vergez-Couret, M., Bras, M., Prevot, L., Vieu, L. & Atallah, C. (2011). Discourse Contribution of Enumerative Structures involving "pour deux raisons". *Constraints in Discourse*. https://hal.archives-ouvertes.fr/file/index/docid/635319/filename/Vergez-Couret_et_al._2011_The_discourse_contribution_of_Enumerative_Structures_involving_pour_deux_raisons.pdf

Yedroudj, L. (2019, October 8). Why do women struggle to progress in their careers? They may be shying away from top roles, new study reveals. *Elite business magazine*. <http://elitebusinessmagazine.co.uk/people/item/why-do-women-struggle-to-progress-in-their-careers-they-may-be-shying-away-from-top-roles-new-study-reveals>

4 ways to be more competitive as a retailer. (2020, January 22). *Business Matters*. <https://www.bmmagazine.co.uk/in-business/4-ways-to-be-more-competitive-as-a-retailer/>

Отримано редакцією журналу / Received: 12.01.24

Прорецензовано / Revised: 26.01.24

Схвалено до друку / Accepted: 30.01.24

Maryna ANTONOVA, PhD (Philology), Assoc. Prof.

ORCID ID: 0000-0002-7585-7565

e-mail: antonovakyiv@gmail.com

Taras Shevchenko National University of Kyiv,

Kyiv, Ukraine

COGNITIVE FUNCTIONS OF ENUMERATION IN ECONOMIC DISCOURSE

Investigation of linguistic means representing knowledge within the framework of cognitive linguistics pertains its relevance. Our study of enumeration is carried on the material of economic discourse. The functions of enumeration are established. Semantically enumeration constitutes of homogeneous and heterogeneous enumerative series. Homogeneous enumerative series in economic discourse are represented by the economic spheres of human activity, while heterogeneous enumerative

series are characterised by penetration of other spheres of human activity to economy. Structurally enumeration in economic discourse consists of linear and hierarchical constituents. Linear enumerations have two or more elements in their structure. Hierarchical enumerative series comprise linear enumerations subdivided into subordinate enumerative series. The degree of isolation of the elements of enumerative series can vary. Thus, the elements can be separated by means of punctuation, namely by commas within sentences and dots in paragraphs, as well as by paragraphs themselves. The main research methods are discourse analysis, descriptive and contextual analysis. In addition, techniques of syntactic-semantic analysis are used to clarify the peculiarities of enumeration in economic discourse. This study explores functions of enumeration as a means to structure and represent conceptual information in economic discourse. As a result cognitive functions of enumeration characterised by content-related and structuring features were established. Content-related functions of enumeration in economic discourse serve to explain, name, generalise, specify, contrast, conceptualise, reveal and describe ideas and notions, as well as, structuring functions are implemented by sequencing, systematisation, framing and categorisation of information.

Keywords: *economic discourse, cognitive linguistics, enumeration, homogeneous enumeration, heterogeneous enumeration, functions of enumeration.*